

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ*

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΛΟΥΡΟΥ

Όταν ύστερα από έτήσια ένεργό συμμετοχή και έτσι και μαθήτευση στη Διοίκηση τής 'Ακαδημίας ως 'Αντιπρόεδρος αναλάμβανα πέρσι τήν Προεδρία, τότεσα τὸ δέος πὸν μὲ κατείχε ἀπέναντι στὶς ὑποχρεώσεις, τὶς ἀπαιτήσεις καὶ τὶς εὐθύνες τῆς Προεδρικῆς ἀποστολῆς. Μὲ τὸ τέλος τῆς θητείας μου διαπιστώνω ὅτι οἱ φόβοι μου ἦταν δικαιολογημένοι, γιατί ἡ πείρα μὲ δίδαξε ἄλλη μιὰ φορὰ πὸς τὰ ἐπιτεύγματα εἶναι πολὺ πιὸ μετριόφρονα ἀπὸ τὶς ἀπαιτήσεις καὶ τὶς αἰσιόδοξες προσδοκίες.

Πολὺ σύντομα θὰ ἀναφερθῶ στὶς ὀργανωτικὲς καὶ ὕλικὲς προσπάθειες, πὸν μοῦ ἐπέτρεψαν κάποια οἰκονομικὴ ἄνεση τῆς ἰδιαίτερης περιουσίας τῆς 'Ακαδημίας. Ἦταν μεγάλη τιμὴ γιὰ μένα νὰ συμπέσει ὁ εορτασμός τῆς πενηκονταετίας καὶ τῶν ἑκατὸ χρόνων ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ μεγάλου εὐεργέτη, μὲ τήν Προεδρία μου. Αὐτὲς οἱ ἡμερομηνίες, μοῦ πρόσφεραν τὴν εὐκαιρία νὰ βοηθήσω κάπως στὸν ἀπαιτούμενο εὐτρεπισμὸ τοῦ Μεγάρου. Ὁ πλουτισμὸς του μὲ γλυπτὰ τοῦ 4ου αἰῶνα, ὀφείλεται στὴν στοργὴ τοῦ κ. Ν. Γιαλούρη, Διευθυντοῦ τοῦ 'Εθνικοῦ 'Αρχαιολογικοῦ Μουσείου, πὸν γιὰ πρώτη φορὰ δάνεισε σὲ ἐπίσημο ἴδρυμα πολὺτιμα ἀντικείμενα ἀπὸ τὴν παρακαταθήκη τοῦ Μουσείου. Ἡ μεταφορὰ τοῦ ἀνδριάντα τοῦ Σ. Σίνα σὲ κατάλληλη θέση καὶ ἡ πλακόστρωση μέρους τοῦ κήπου, συμπλήρωσαν παλιὲς ὑποχρεώσεις. Μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ 'Ιωβηλαίου, ἔγνων ἐπίσης ὀφειλόμενες προτομὲς τῆς 'Ιφιγένειας Σίνα καὶ 'Αρχιτεκτόνων καὶ Καλλιτεχνῶν πὸν κατασκεύασαν τὴν 'Ακαδημία. Καὶ ἔχουν ἐκτεθεῖ ἐπίσης στὴν 'Ανατολικὴ Αἴθουσα φωτογραφίες σχετικὲς μὲ τὴν ἱστορία τῆς 'Ακαδημίας καθὼς καὶ προπλάσματα

---

* Συνεδρία τῆς 13 'Ιανουαρίου 1977.

τοῦ Λεωνίδα Δρόση, πὸν δάνεισε προσωρινά, χάρις στὴν προθυμία τοῦ Διευθυντοῦ τῆς κ. Παπαστάμου, ἢ Ἐθνικῆ Πινακοθήκη.

Ἡ Ἀκαδημία ἀποφάσισε νὰ θέσει κάτω ἀπὸ τὴν προστασία τῆς τὴν Μονῆ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ τὴν Χώρα τῆς Πάτμου, ὥστε νὰ συμβάλει στὴν ἀποφυγὴ ἐνδεχόμενης ζημίας τῆς Ἱερᾶς καὶ Ἱστορικῆς αὐτῆς περιοχῆς. Ὅπως ἄλλωστε ἀνάφερα καὶ κατὰ τὸν πανηγυρισμὸ τῆς πεντηκονταετίας, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐπέτρεψε νὰ ἀνακοινωθεῖ ὅτι ἔγινε δεκτὸ τὸ αἴτημα τῆς Ἀκαδημίας ἀποκτήσεως οἰκοπέδου τεσσάρων περιόπου στρεμμάτων γιὰ τὴν δαπάναις τῆς Ἀκαδημίας ἀνοικοδόμησι μεγάρου καὶ ἐγκατάστασι τῶν Κέντρων Ἐρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας. Σύντομα θὰ καθοριστεῖ καὶ ἡ τοποθεσία ὅχι μακρὰ ἀπὸ τὸ Κέντρο τῆς Πόλεως.

Εἶμαι ἐξάλλου εὐτυχῆς νὰ ἀναγγείλω τὴν ἴδρυσιν δύο νέων Κέντρων τῆς Ἀκαδημίας, τῆς Ἀρχαιογνωσίας καὶ τῆς Φυσικῆς τῆς Ἀτμοσφαιρας καὶ Κλιματολογίας.

Ἐξαιρετικὰ πολύτιμη ἐπίσης εἶναι ἡ θετικὴ πιά προοπτικὴ ὅτι σύντομα θ' ἀπαλλαγῆ ἡ Ἀκαδημία ἀπὸ τὴν ὑποχρεωτικὴ ἕως τώρα φιλοξενία ξένης ὑπηρεσίας, πὸν στερεῖ τὴν Ἀκαδημία ἀπὸ χώρου ἀπαραίτητου γιὰ τὴν λειτουργία τῆς. Ὅλα αὐτὰ καὶ πολλὰς ἄλλες λεπτομέρειες ἀφοροῦν τις ὕλικες πλευρὰς τῆς Ἀκαδημίας, πὸν δὲν ἀποτελοῦν παρὰ μόνον προϋποθέσεις. Μέσα σ' αὐτὰς περιλαμβάνεται καὶ ἡ προσπάθεια τῆς βελτιώσεως τῶν νομικῶν καὶ οἰκονομικῶν συνθηκῶν τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ διοικητικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀκαδημίας πὸν ἀπαιτοῦν ἀδιάκοπο ἐνδιαφέρον ἐκ μέρους τῆς.

Ὅσο γιὰ τις σχέσεις τῆς Ἀκαδημίας μὲ ἀνάλογα Ἰδρύματα τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὀφείλω νὰ ἀναφέρω συμφωνίας τῆς μὲ τὴν Βρετανικὴ Ἀκαδημία καὶ τις Ἀκαδημίες τῆς Ρουμανίας, Βουλγαρίας καὶ Γιουγκοσλαβίας, γιὰ ἐπιστημονικὴ συνεργασία καὶ ἀνταλλαγὴ ἀμοιβαίων ἐπισκέψεων τῶν μελῶν τους μὲ τὰ δικά μας.

Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων μου ἡ προσοχὴ μου στράφηκε πρὸς τὴν λειτουργία τῶν Κέντρων καὶ τὴν ἀπόδοσή τους, γιὰτις αὐτὰ ἀποτελοῦν τὸ Ἐργαστάσιον τῆς Ἀκαδημίας.

Παρ' ὅλο πὸν ἡ στενώτερη ἐπιστημονικὴ ἀρμοδιότητά μου δὲν ἀντιπροσωπεύεται στὰ Κέντρα τῆς Ἀκαδημίας, ἐντούτοις προσπάθησα νὰ πλησιάσω τοὺς ἐπεύθυνους γιὰ νὰ κατατοπιστεῖ ἡ Προεδρικὴ μου εὐθύνη, ἢ σχετικὴ μὲ τὴν ἀπόδοσιν τῶν Κέντρων. Ἀμέσως ἔπεσε στὴν ἀντίληψή μου ἡ ἔλλειψη πνευματικῆς ἐπαφῆς τῶν μελῶν τῶν Κέντρων ἀναμεταξύ τους. Ἐσπευσα νὰ συστήσω κοινὰς ἐνημερωτικὰς συγκεντρώσεις ὄλου τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ, πὸν δημιουργοῦν συναδελφικὴ ἀλλὰ καὶ ἐπιστημονικὴ ἀτμόσφαιρα ἐξαιρετικὰ χρήσιμη σὲ ὅλους, μὲ

τὴν προϋπόθεση ὅμως ὅτι οἱ συζητήσεις θὰ τηροῦνται σὲ ὑψηλὴ στάθμη καὶ θὰ ἀποφεύγονται προσωπικὲς αἰχμὲς καὶ ἀντεγκλήσεις. Γιατὶ οἱ συγκεντρώσεις αὐτὲς πὸν παρακολούθησα καὶ προσωπικῶς, δὲν εἶναι μόνο ἀμοιβαῖα κατατοπιστικὲς γιὰ τὸ συντελούμενο ἔργο ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν εἰδικότητα, ἀλλὰ καὶ ἐξαιρετικὰ ἀποδοτικὲς καὶ γόνιμες οἱ συζητήσεις πὸν προκαλοῦνται καὶ προάγουν τὴν ἐρευνητικὴν προσπάθεια. Καὶ ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ νὰ ἐκφράσω τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ ἐνημερωτικὲς αὐτὲς συζητήσεις, θὰ ἐκτιμηθοῦν καὶ ἀπὸ τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς Ἀκαδημίας πὸν μὲ τὴν παρουσία τους στίς συγκεντρώσεις θὰ προσθέσουν τὸ κύρος τῆς προσωπικότητάς τους, ὥστε τὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο τῆς Ἀκαδημίας νὰ παρακολουθεῖται καὶ ἀπὸ τοὺς ἐξωτερικοὺς ενδιαφερομένους καὶ νὰ προβάλλεται στὴν κοινωνία. Σκόπιμο μάλιστα θὰ ἦταν νὰ συζητηθεῖ καὶ ἡ προβολὴ τοῦ ἔργου τῆς Ἀκαδημίας στίς μεγάλες ἐπαρχιακὲς πόλεις.

Ὡστόσο παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτραπεῖ νὰ προσθέσω μερικὲς ἐντυπώσεις καὶ ἔμπειρες παρατηρήσεις σχετικὲς μὲ τὰ Κέντρα.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὰ Κέντρα ἀποτελοῦνται ἀπὸ σοβαροὺς καὶ ἱκανοὺς νέους συντάκτες καὶ διευθύνονται ἀπὸ διακεκριμένους ἐπιστήμονες, πὸν διαθέτουν καὶ διεθνῆ στὸν κλάδο τους προβολή. Πολλὲς ἀνακοινώσεις καὶ δημοσιεύματα εἶναι ἀξιόλογα.

Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος νὰ ὁμολογήσω μὲ τὴν ἐπιβαλλόμενη παρηγορία, ὅτι ἡ λειτουργία τῶν Κέντρων δὲν ἀνταποκρίνεται πάντοτε στὸν σκοπὸ τῆς ιδρύσεώς τους. Οἱ ἐπιστημονικὲς κατευθύνσεις καὶ ὑποδείξεις συμβαίνει νὰ χωλαίνουν, ὥστε νὰ παρατηρεῖται ἀνομοιογένεια σχετικὰ μὲ τὸ σκοπὸ τῶν Κέντρων πὸν κάποτε στερεῖται προγράμματος. Ἄπειρα εἶναι τὰ λήμματα πὸν συσσωρεύονται καὶ ἀποθηκεύονται χωρὶς ἡ ἐπεξεργασία τους νὰ προσδεύει ἱκανοποιητικὰ καὶ ἔτσι καθυστεροῦν οἱ σχετικὲς ἀνακοινώσεις. Ἡ γενικὴ ἐντύπωση πὸν προκαλεῖται εἶναι ὅτι χρειάζεται κάποια ἀναζωογόνηση καὶ ἀναπροσαρμογὴ πρὸς τοὺς σκοποὺς τῶν Κέντρων.

Ἐπὶ τοῦ ὅτι ὑπάρχουν ὅμως ἐξηγήσεις καὶ δικαιολογίες γιὰ τὶς ἀνωμαλίες. Ὁ ἀριθμὸς δηλαδὴ τῶν συντακτῶν δὲν εἶναι πάντα ἐπαρκὴς καὶ ἡ εἰδικότητά τους πολλὲς φορὲς δὲν ἀντιστοιχεῖ στὸ ἔργο πὸν ἀναλαμβάνουν. Οὔτε καὶ τὸ βοηθητικὸ προσωπικὸ γραμματέων δακτυλογράφων ἐξυπηρετεῖ ἀριθμητικῶς καὶ ποιοτικῶς ὅσο θὰ ἔπρεπε τὴν ἔρευνα. Τὰ οἰκονομικὰ μέσα ἐπίσης ὑστεροῦν καὶ ἡ διαχείριση χρειάζεται διοικητικὴ ὑπαλληλία. Ἐξάλλου ἡ ἐγκατάσταση καὶ ὀργάνωση τῆς Βιβλιοθήκης πρέπει νὰ ἀπασχολήσει τὴν Ἀκαδημία.

Τὰ Κέντρα Ἐρευνῶν ἀποτελοῦν τοὺς πνεύμονες τῆς Ἀκαδημίας, πὸν προϋποθέτουν τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀμεση ἐπαφή τους μὲ ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας

καὶ μὲ τὴν ἀδιάκοπη παρακολούθηση καὶ ἐποπτεία τῶν σχετικῶν ἐρευνητικῶν Ἐπιτροπῶν, ὥστε ἡ συλλογικὴ ἐργασία νὰ ἀντιπροσωπεύει ἐπάξια τὴν περιοπὴ τῆς Ἀκαδημίας.

Γιὰ τοῦτο τὴν κληρονομία αὐτῆς τῆς προσπάθειας ἐπιθυμῶ νὰ θέσω ὅπ' ὄψῃ τοῦ ἀξιότιμου διαδόχου μου, πὺν σὰν λογοτέχνης θὰ εἶναι καταλληλότερος ἀπὸ μένα, νὰ τὴν βοηθήσει καὶ νὰ τὴν προαγάγει.

Πρὶν τοῦ παραδώσω ὅμως τὰ ἡρία τοῦ *primus inter pares* ὀφείλω νὰ ἀναφέρω τὴν ἄοκη καὶ ἐπίπονη ἐργασία τοῦ Γραμματέως τῆς Ἀκαδημίας κ. Εὐάγγελου Γιόκαρη, πὺν στεναίξει κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῶν καθηκόντων του. Τὸν εὐχαριστῶ καθὼς καὶ τὸ διοικητικὸ προσωπικὸ τῆς Ἀκαδημίας, ὅτι ἀνταποκρίθηκαν μὲ προθυμία καὶ ὑπομονὴ στὶς ὑποδείξεις ἀπαιτητικῶ Προέδρου σὰν καὶ μένα. Ἡ Διοίκηση ὅμως τῆς Ἀκαδημίας χρειάζεται συμπληρώσεις καὶ ἰδίως μὲ κατάλληλους γλωσσομαθεῖς ὑπαλλήλους, γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν δημοσίων σχέσεων πὺν χωλαίνον καὶ ἀδιάκοπα αὐξάνουν.

Τέλος ἐκφράζω τὶς εὐχαριστίες μου στὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας καὶ τὸ φίλο Γενικὸ Γραμματέα της κ. Ἰωάννη Θεοδωρακόπουλο, πὺν μὲ βοήθησαν σὲ δύσκολες στιγμές, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ τελευταῖο, μοῦ ἐπέτρεψε μὲ προθυμία ν' ἀσχοληθῶ καὶ μὲ τὸν δικό του τομέα.

Σὰς παραδίδω σήμερα μὲ συγκίνηση, ἀγαπητὲ Κύριε Πρόεδρε, τὸ κλειδί τῆς Ἀκαδημίας καὶ εὐχομαι ὀλόθερμα νὰ προσθέσετε, ἢ νὰ διορθώσετε, ὅσα ἐγὼ δὲν κατόρθωσα. Ἡ δραστηριότητά σας ἐγγυᾶται τὴν ἐπιτυχία σας καὶ τὴν ἱκανοποίηση πὺν θὰ αἰσθανθοῦμε ὅλοι καὶ ὄχι τελευταῖο ἐγὼ γιὰ «Χάρη» σας.